

EU, koja svoje korene vuče iz Evropske zajednice za uglj i čelik, smatra se globalnim šampionom u klimatskim akcijama i nada se da će i druge zemlje slediti njen primer, uoči međunarodnih pregovora UN Cop26 u Glazgovu u novembru ove godine. Izvršna vlast EU predstavila je sveobuhvatne predloge za suzbijanje globalnog grejanja. Desetak nacrtu zakona, koji pokrivaju čvršće ograničenja industrijskog zagađenja, veće ciljeve obnovljive energije i cilj sadnje 3 milijarde stabala, ima za cilj da obezbedi da EU smanji emisije stakleničkih gasova za 55% do 2030. godine u poređenju sa nivoima iz 1990. godine. Mamutski zakonodavni paket, oko kojeg se moraju složiti ministri EU i članovi evropskog parlamenta, objavljen je dok su ogromni požari besneli u Sibiru, a Dolina smrti u Kaliforniji zabeležila je ono što bi mogla biti najviša pouzdano zabeležena temperatura na Zemlji. Blok se obavezao da će biti ugljen-neutralan do 2050. godine, a pogađanje prelaznog cilja biće presudno za ostajanje na putu.

Frans Timermans, potpredsednik Evropske komisije zadužen za zeleni sporazum EU, rekao je: „Ovo je decenija, napravi ili prelomi “u borbi protiv klime i krize biološke raznolikosti”. „Da, teško je, da je teško. Ali to je takođe obaveza, jer ako bismo se odrekli svoje obaveze da pomažemo čovečanstvu da živi unutar planetarnih granica, propali bismo ne samo mi, nego i naša deca i naši unuci, koji po mom mišljenju, ako ovo ne popravimo, vodiće ratove zbog vode i hrane “.

Cene ugljenika su crvena nit koja prolazi kroz predloge. Ursula von der Lajen, predsednica Evropske komisije, rekla je da emisija CO2 mora imati cenu „koja je podstakla potrošače, proizvođače i inovatore da odaberu čiste tehnologije“. Obećala je da će cene CO2 doći uz socijalnu nadoknadu kako bi se onima kojima je to najpotrebnije pomoglo da plate za zeleniji prevoz i nadogradnju svojih kuća na energetska efikasnost.

Brisel se takođe nada da će efikasno isključiti motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa proizvodnih linija, sa ciljem da svi novi automobili do 2035. godine budu sa nultom emisijom. Jedna od najkontroverznijih ideja je namet za zagađivanje uvoza, poput čelika, aluminijuma i đubriva. Predloženi „mehanizam za prilagođavanje granica ugljenika“ značio bi da strane kompanije plaćaju prodaju zagađujućih proizvoda u EU - pokušaj da se evropske firme zaštite od podrivanja od strane slabo regulisanih rivala. Zvaničnici EU uvereni su da mogu da izbegnu nevolje u Svetskoj trgovinskoj organizaciji jer, kažu, evropske firme podležu ekvivalentnim ograničenjima.

Industrijska postrojenja unutar EU suočiće se sa jačim ograničenjima emisija u okviru sistema trgovanja emisijama Unije, sa besplatnim dozvolama koje će se ukidati do 2030. ili kasnije.

Šema za trgovanje emisijama pokrenuta je 2005. Ona omogućava proizvođačima električne

energije i teškoj industriji da kupuju dozvole (dozvole) za emisiju zagađujućih materija, ali u stalnom opadanju; postoji ukupni limit, koji se smanjuje iz godine u godinu.

Zvaničnici kažu da je šema smanjila emisije za 43% u ovim sektorima. Oni se sada nadaju da će koristiti ekvivalentnu šemu slobodnog tržišta za smanjenje emisija u drugim sektorima.

Ali čak i pre nego što su objavljeni novi planovi, usmereni ka sektoru transporta i zgrada, ideja je naišla na protivljenje. Predsedavajući odbora za životnu sredinu Evropskog parlamenta Pascal Canfin rekao je da je EU „politički samoubilački“ da kreira šemu trgovanja emisijama za zgrade i drumski transport. Komisija želi da dobavljači goriva u zgradama i vozilima kupuju dozvole za zagađenje od 2025. godine, jer veruje da će cenovni signali smanjiti emisije efikasnije od samog postavljanja standarda.

Kampanje već dugo upozoravaju da bi sistem ograničenja i trgovine za ove sektore, koji zajedno čine više od polovine emisija u EU, mogao da pošalje račune za energiju u porastu, dodajući energetska siromaštvo i javne proteste. Komisija je rekla da bi se ovaj ishod mogao izbjeći s obzirom na predloženi fond za socijalnu klimu sa 72,2 milijarde evra (61,4 milijarde funti) namenjenih iz budžeta EU tokom sedam godina.

Fond za socijalnu klimu koristio bi se za poboljšanje energetske efikasnosti u domovima i kao pomoć vozačima koji prelaze na „zelena“ vozila. Nacionalne vlade bile bi dužne da uplaćuju sredstva u fond i organizuju programe. „Ovo nije mašina za kase EU“, rekao je visoki zvaničnik EU.

Takođe se predlaže:

Tri milijarde stabala koje će biti zasađene širom EU do 2030. godine, uz veću zaštitu nekih od najstarijih evropskih šuma.

EU stiće 40% svoje energije iz obnovljivih izvora do 2030. godine, što je nadogradnja na trenutni cilj od 32%.

Zemlje članice EU treba da dobiju obavezujuće ciljeve za povećanje energetske efikasnosti, sa ciljem da svake godine obnove 3% svojih javnih zgrada.

Smanjene emisije za nove automobile - za 55% do 2030. i 100% do 2035. - tako da se piše kraj vozilima na benzin i dizel.

Zahtev za vlade da ubrzaju instalaciju uređaja za punjenje i punjenje gorivom za automobile koji ne koriste fosilna goriva, sa ciljem da se tačke punjenja električnom energijom svakih 60 km i punjenje vodonika na svakih 150 km na putevima EU.

Brodovi veći od 5.000 tona pristaju u lukama EU kako bi bili potrebni za kupovinu dozvola za zagađenje u okviru sistema emisija. Aviokompanije, koje su predmet trgovine emisijama od 2012. godine u okviru Evropskog ekonomskog prostora, izgubiće besplatne dozvole do 2027. godine.

Dobavljači goriva na aerodromima i lukama imaju mandat da koriste „održiva“ goriva. Poslanici se nadaju brzom sporazumu o zakonima 2022. godine, usred upozorenja da će odlaganje ometati postizanje cilja s kraja decenije.

„Opšte je shvatanje da moramo ići brzo i ne povlačiti se po pitanju klimatskih vanrednih situacija“, rekao je Canfin, čiji će odbor biti odgovoran za podnošenje mnogih zakona kroz Evropski parlament.

Canfin, francuski centristički poslanik u Evropskom parlamentu, rekao je da ako su poslanici desnog centra u Evropskoj narodnoj stranci pokušali „da razblaže paket, vrlo je verovatno da ćemo se zalagati za ono što nazivamo progresivnom većinom“ – misleći na liberale, socijaldemokrate, levicu – krilnih i zelenih, kao i nekih pobunjenih EPP-a.

Marta Majers, aktivistkinja za energetska siromaštvo za Friends of the Earth Europe, rekla je da su predlozi „neprikladni za pravednu energetska tranziciju ljudima koji su očajnički potrebni“. Dodala je: „Potez komisije da proširi trgovinu emisijama na zgrade pokazuje nedostatak solidarnosti. Ljude sa niskim primanjima baca u visokoenergetske vode s cenama, a nudi samo plivački plovak podrške za ublažavanje energetska siromaštva“. ... imamo malu uslugu da pitamo. Milioni se svakodnevno obraćaju Guardianu za otvorene, nezavisne, kvalitetne vesti, a čitaoci u 180 zemalja sveta sada nas finansijski podržavaju. Verujemo da svi zaslužuju pristup informacijama zasnovanim na nauci i istini i analizama utemeljenim u autoritetu i integritetu. Zbog toga smo napravili drugačiji izbor: da naše izveštavanje ostane otvoreno za sve čitaoce, bez obzira gde žive ili šta mogu da priušte sebi da plate. To znači da više ljudi može biti bolje informisano, ujedinjeno i nadahnuto da preduzmu značajne mere.

U ovim opasnim vremenima od suštinske je važnosti globalna novinska organizacija koja traži istinu poput Guardian. Nemamo akcionare ili vlasnike milijardere, što znači da naše novinarstvo nema komercijalni i politički uticaj – ovo nas čini drugačijima. Kad nikada nije bilo važnije, naša nezavisnost nam omogućava da neustrašivo istražujemo, izazivamo i izlažemo one koji su na vlasti.

Izvor: [theguardian.com](https://www.theguardian.com)